

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังสรุปต่อไปนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา

- 2) กำหนดกรอบและแนวความคิดในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 5) เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 6) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- 7) นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

- 8) นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
- 10) สรุปและรายงานผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1922 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้
 - (1) กลุ่มผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 199 คน
 - (2) กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1628 คน
- 2) กลุ่มบุคลากรในสำนักงาน ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ รวม 95 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 604 คน มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่
 - (1) กลุ่มผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 199 คน
 - (2) กลุ่มครูผู้สอนเลือกจากประชากร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.V Krejcie และ Morgan (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1628 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 310 คน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 จำแนกขนาดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาออกเป็น 3 ขนาด
- ขั้นตอนที่ 2 จำแนกจำนวนประชากรที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละรายโรงเรียน
- ขั้นตอนที่ 3 หาสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนแต่ละขนาดและแต่ละโรงเรียน
- ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่จำแนกไว้ โดยการจับสลาก

2) กลุ่มบุคลากรในสำนักงาน ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 604 คน รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตารางที่ 2-3 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	49	49	420	80	469	129
ขนาดกลาง	123	123	982	187	1105	310
ขนาดเล็ก	27	27	226	43	253	70
รวม	199	199	1628	310	1827	509

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

สปอ./สปจ.	จำนวน			
	หน.ปอ.	พช.หน.ปอ.	คน.	รวม
1. เมือง	1	1	4	6
2. ขางตลาด	1	1	4	6
3. กมลาไสย	1	1	4	6
4. สหัสขันธ์	1	1	4	6
5. กุฉินารายณ์	1	1	4	6
6. ท่าคันโท	1	1	3	5
7. สมเด็จ	1	1	4	6
8. เขาวง	1	1	3	5
9. ห้วยเม็ก	1	1	3	5
10. คำม่วง	1	1	2	4
11. หนองกุงศรี	1	1	4	6
12. ร่องคำ	1	1	2	3
13. นามน	1	1	2	4
14. ห้วยผึ้ง	1	1	3	5
15. กิ่งนาคู	1	1	1	3
16. กิ่งสามชัย	1	1	2	4
17. สปจ.	-	-	14	14
รวม	16	16	63	95

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีวิธีการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และบทความทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- 3) นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด มีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ปฏิบัติงานโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คำถามเกี่ยวกับงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน

- 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) งานด้านการเรียนการสอน
- 3) งานวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
- 4) งานวัดผลและประเมินผล
- 5) งานห้องสมุด
- 6) งานนิเทศภายใน
- 7) งานอบรมทางวิชาการ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แยกเป็นเรื่อง

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคลากร
- 2) ปัญหาเกี่ยวกับงาน
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์
- 4) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ตอนท้ายเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามบุคคลในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ตอนท้ายเป็นแบบปลายเปิด

3.3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1) ได้นำแบบสอบถามนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงด้านเนื้อหา (Content validity)

2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Lee J. Cronbach (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.97

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ค่ะแนแนเฉลี่ย
- 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) การทดสอบความแตกต่างด้วย F-test และ t-test

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3) นำแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อให้อำเภอให้การประถมศึกษาอำเภอผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และศึกษานิเทศก์ตอบ จำนวน 95 ชุด สามารถเก็บรวบรวมกลับมาได้ 95 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
- 4) นำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ตอบแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 604 ชุด และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกลับมาได้ 581 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.48 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม		
	ที่ส่งไป	ได้รับกลับคืน	ร้อยละที่ได้รับคืน
1) กลุ่มบุคลากรในโรงเรียน	509	486	95.48
2) กลุ่มบุคลากรในสำนักงาน	95	95	100.00
รวม	604	581	95.40

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ในรูปของการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยทดสอบความแตกต่างด้วย F-test และ t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนค่าถ้อยแถลงเปิดวิเคราะห์โดยการเก็บรวบรวมรายละเอียดที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอมา และสรุป

3.7 การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) มีการแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือมีปัญหหรือเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือมีปัญหหรือเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือมีปัญหหรือเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือมีปัญหหรือเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด